

Nový učebný text pre študentov estetiky na Katedre vied o umení IEVUK

(KOPČÁKOVÁ, Slávka – DYTRTOVÁ, Kateřina. 2011. Interpretácia hudobného a výtvarného diela. Prešov: Filozofická fakulta PU v Prešove, 2011. 197 s. + CD. 978-80-555-0397-4)

Zuzana Sláviková, Pedagogická fakulta PU, zuzana.slavikova@pf.unipo.sk

V množstve názorov, konceptov a návodov na interpretáciu všetkého možného aj nemožného autorky prichádzajú s triezvym, názorovo vyhraneným a vo vysokoškolskom edukačnom prostredí veľmi dobre využiteľným študijným materiálom, určeným študentom odboru estetika v učiteľskej i neučiteľskej forme štúdia, reflektujúcim dva vzájomne úzko korešpondujúce umelecké celky – interpretácia hudobného a výtvarného diela.

V texte sú prezentované základné a nosné teórie z oblasti obidvoch druhov umenia tak, aby študent nadobudol komplexný obraz o reflektovanom probléme interpretácie, v rámci ktorého je dôležité, aby sa tiež orientoval v základnej estetickej terminológii konkrétneho umenia. Autorka prvej časti textu v kontexte chápania hudby ako komunikačného fenoménu predkladá dejinný prehľad chápania pojmu interpretácia, charakteristiku jednotlivých druhov interpretácií, jej miesta a zmyslu v teórii hudobného umenia, ako aj charakteristiku analýzy, ako základnej metódy prenikania k štrukturálnym a obsahovým aspektom diela, k jeho výrazovým charakteristikám, k významu a zmyslu.

Vzhľadom na skutočnosť, že študenti uvedeného odboru neabsolvujú hlbšie štúdium špecifických teoretických disciplín z autormi reflektovaných umeleckých oblastí, pedagóg musí stavať filozofiu realizácie teoretických disciplín daného umenia na pozadí širšieho kontextu univerzálnych vzťahov a zákonitostí, kde je estetický, či umelecký zážitok špecificky ľudským zážitkom, preto je veľmi prínosné nahliadať na konkrétne umenie v perspektíve filozofie doby ako celku, ako aj odкрývania súvislostí a vzťahov, inšpirácií, či presahov medzi rôznymi umeniami.

Táto stratégia je z môjho pohľadu veľmi efektívna práve pre vyššie charakterizovanú skupinu špecificky orientovaných študentov, pretože môže viesť k hlbšiemu pochopeniu a porozumeniu jednotlivých „jazykov“ umenia, ich gramatike, štýlovým osobitostiam jednotlivých druhov, typov, žánrov. Na pozadí celku sa študent učí spoznávať, rozlišovať a chápať skryté súvislosti, či rozdiely, čo môže výrazne obohatiť jeho interpretačné schopnosti a kompetencie. V uvedenom kontexte kapitoly o hudobnom umení strategicky uzatvárajú inšpiratívne interpretačné modely z výtvarného umenia, ktoré text originálne premostujú k problematike interpretácie výtvarného diela.

S uznaním konštatujem spôsob výberu, selekcie a interpretácie najprínosnejších vedeckých poznatkov z prác uznávaných európskych a domácich autorov, skúmajúcich danú problematiku a ich zaraďovanie do kontextu načrtnutej štruktúry učebného textu. To je totiž jedna z veľmi dôležitých pracovných charakteristík, podmieňujúcich tvorbu kvalitných vysokoškolských učebných textov. Autorky vhodne zvolenou koncepciou práce, obsahovým členením, fundovanou interpretáciou poznatkov a vlastnými hodnotiacimi stanoviskami vytvorili kvalitný študijný materiál, ktorý študentom dáva možnosť preniknúť do podstaty „celostného estetického hodnotenia artefaktu“ a osvojiť si aj praktickú aplikáciu, využiteľnú v budúcej vzdelávacej, umeleckej a kultúrnej praxi.

Predkladaný vysokoškolský učebný text je odborne koncipovaným kvalitným kompendiom vedeckých poznatkov a teoretických návodov na tvorbu prístupov a prienikov do významových kontextov umeleckých artefaktov, s cieľom estetickej orientácie

v umeleckom priestore. Vzhľadom k potrebám a požiadavkám súčasnej pedagogickej praxe ho považujem za veľmi prínosný a potrebný, pretože odborný text podobného koncepčného zamerania a rozsahu v kontexte našej odbornej literatúry z reflektovanej oblasti doposiaľ absentuje. Prehľadné a nadhľadové riešenie nastolených otázok a problémových oblastí v sebe nesie potenciál bohatého zdroja inšpirácií pre nadobúdanie potrebných odborných kompetencií nielen študentov príslušného odboru, ale aj záujemcov o rigorózne, či doktorandské štúdium v odbore, ako aj všetkým, ktorí prichádzajú do kontaktu s problematikou interpretácie hudobného a výtvarného diela.